

Lääne maakonna ettevõtluse lühiülevaade

02.01.2026

Maakonna ülevaade

Lääne maakond on nii rahvaarvult kui ka pindalalt Eesti 14. maakond. Statistikaameti andmetel elas 1.jaanuaril 2025 Lääne maakonnas 20 456 inimest. Lääne maakonna tööhõive määr 15–74-aastaste seas oli 67,2,7%.

Lääne maakonnas on kokku kolm omavalitsust: Haapsalu linn (13196 elanikku), Lääne-Nigula vald (7 189 elanikku) ja Vormsi saar (444 elanikku). Maakonna administratiivne keskus on Haapsalu linn, kuhu Tallinnast on 99 km. Maakonnas asub Rohuküla sadam, kust sõidavad reisiparvlaevad Hiiumaale ja Vormsile. Lisaks asub maakonnas mitmeid väiksemaid sadamaid, nt Dirhami sadam, mis on maakonna mereväravaks.

Majanduse üldine seis

Aastatel 2020–2024 on Läänemaa majandus järgnenud sarnasele trendile nagu ülejäänud Eesti, olles mõjutatud mitmetest majandussokkidest, energiakriisist ning Venemaa sõjast Ukraina vastu. Need tegurid on põhjustanud inflatsiooni kasvu ja mõjutanud negatiivselt nii siseturgu kui ka ekspordi. Siiski saab öelda, et Lääne maakonna majandus on aastatel 2023–2024 pärast kriisiperioodi stabiliseerunud. Kuigi kriiside mõjud pole veel täielikult möödunud, näitavad majandusnäitajad, et Läänemaa ettevõtted on uue olukorraga hästi kohanenud. Edasise kasvu potentsiaal on selgelt olemas ning seda toetavad ka positiivsemad prognoosid Eesti ja peamiste eksporditurgude majanduse elavnemise kohta lähiaastatel.

Teenindussektori osakaal Läänemaa majanduses oli 2024. aastal ligi 70%, mis on üks kõrgemaid Eestis. See näitab teenindussektori olulist rolli piirkonna majanduses.

Tööjõuturg ja palk

Maakonna registreeritud töötuse määr oli seisuga 2025. aasta IV kvartal 5,6% . See näitaja on madalam, kui Eesti keskmine töötuse määr samal perioodil, mis oli 6,2% . Statistikaameti andmetel oli Läänemaa keskmine brutokuupalk 1588 eurot, samal ajal kui Eesti keskmine oli 2075 eurot.

Seisuga 2024. aasta oli Läänemaa sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta 59% Eesti keskmisest. Arvestades, et Eesti keskmine SKP elaniku kohta oli samal aastal 28 986 eurot, tähendab see, et Läänemaal oli SKP elaniku kohta ligikaudu 17 101 eurot.

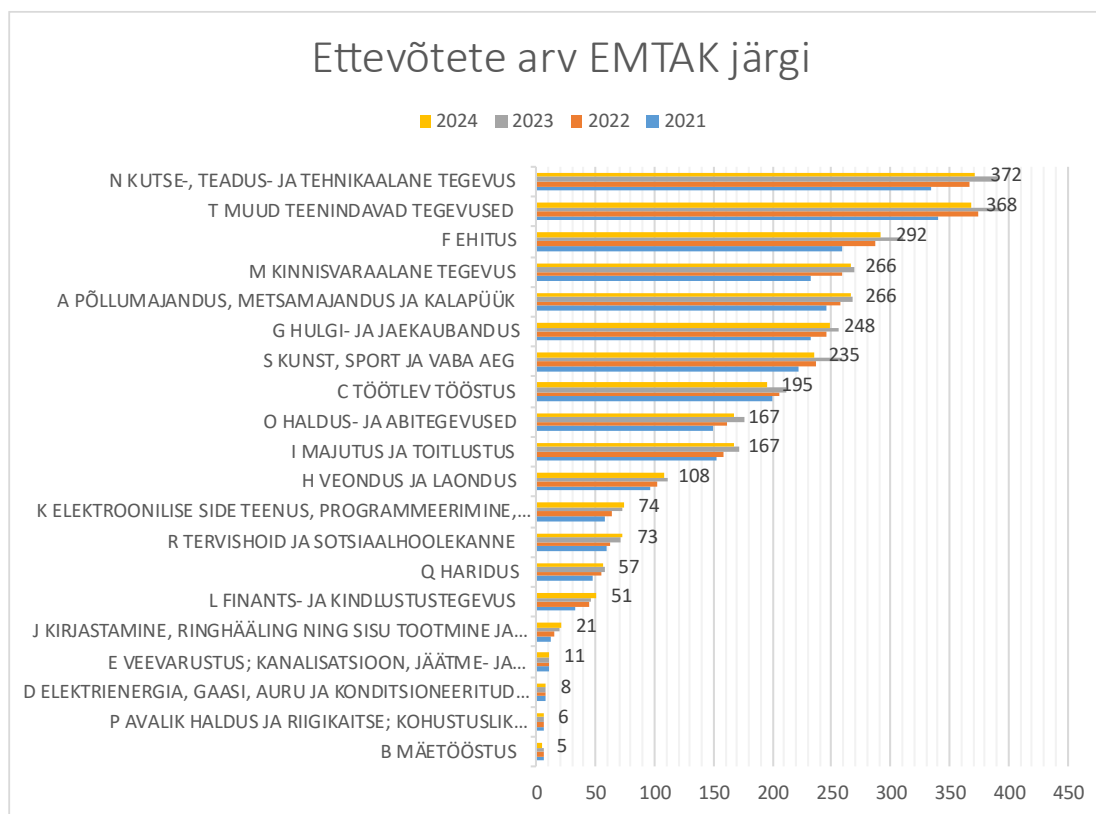
Teenindussektori osakaal Läänemaa majanduses oli 2024. aastal ligi 70%, mis on üks kõrgemaid Eestis. See näitab teenindussektori olulist rolli piirkonna majanduses, ületades enamikus maakondades 50% piiri.

Läänemaa tööturгу iseloomustab märgatav pendelränne – umbes kolmandik maakonna töötavatest elanikest käib töö! väljaspool maakonda, eelkõige Harjumaal ja Tallinnas. Selline tööjõu liikumine mõjutab nii kohalikku majandustegevust kui ka tööandjate võimalusi sobiva tööjõu leidmisel. Kuigi Läänemaa ettevõtluskeskkond pakub mitmekesiseid võimalusi tööstuses, teeninduses ja turismis, jääb osa töövõimelisest elanikkonnast siiski seotud pealinna ja teiste tõmbekeskustega. See rõhutab vajadust jätkuvalt arendada kohalikku ettevõtlust, luua konkurentsivõimelisi töökohti ja tugevdada maakonna atraktiivsust elamise ja töötamise paigana.

Ettevõtete arv ja arengutrendid

Läänemaal oli 2024. aastal kokku 2990 ettevõtet, mis on küll 4% vähem kui 2023. aastal, kuid võrreldes 2021. aastaga on siiski toimunud 10,6% kasv. (Tabel 1)

- Suurima ettevõtete arvuga sektorid:
 - Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus
 - Ehitus
 - Hulgi- ja jaekaubandus
- Suurima kasvuga sektorid 2020–2024:
 - Kutse- teadus- ja tehnikaalane tegevus (+ 37 ettevõtet)
 - Ehitus (+33 ettevõtet)
- Langusega sektorid:
 - Töötlev tööstus – ettevõtete arv vähenes eriti metalltoodete ja jookide tootmises

(Joonis 1. Läänemaa ettevõtete arv ja selle muutus aastatel 2021–2024. Allikas: Äriregistri andmete analüüs.)

Ettevõtete müügitulu

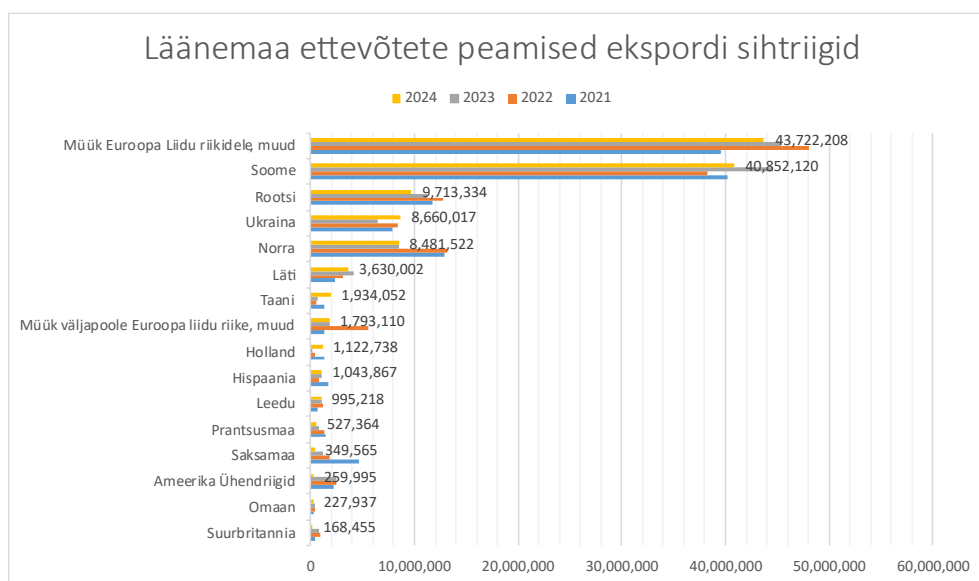
Aastal 2023 müüsid Lääne maakonna ettevõtted oma tooteid ja teenuseid kokku ligikaudu 500 miljoni euro eest. Läänemaa ettevõtete müügitulu saavutas tipu aastatel 2022–2023, mil kogusumma ulatus 525 miljoni euroni, mille järel toimus 5% langus. Suurima kogutuluga sektorid Lääne maakonnas olid 2024. aastal töötlev tööstus, hulgi- ja jaekaubandus ning ehitus. Töötleva tööstuse müügitulu tipp oli 2022. aastal, kui see ulatus 182,1 miljoni euroni, kuid seejärel on toimunud järkjärguline vähenemine. Sarnane dünaamika iseloomustab ka ehitussektorit, samas kui hulgi- ja jaekaubanduse sektor on perioodil 2021–2024 näidanud keskmiselt 3% suurust aastast kasvu.

Suurimad ettevõtted Läänemaal müügitulu järgi on:

- Haapsalu Tarbijate Ühistu
- Rannarootsi Lihatööstus
- Plastone OÜ (tegutseb Läänemaal, kuid registreeritud mujal)

Ettevõtete eksporditulu

Läänemaa ettevõtete eksport liikus aastatel 2023–2024 sarnases tempos üldise müügitulu langusega (vt Tabel 2). See viitab sellele, et maakonna majanduskasv ei põhine üksnes sisetarbimisel, vaid seda toetab ka tugev eksporditegevus, mis aitab mitmekesistada piirkonna majanduse tulubaasi ja vähendada sõltuvust siseriiklikust nõudlusest. Samas on perioodil 2021–2024 ekspordi osakaal Lääne maakonna kogu müügitulust siiski vähenenud. Suurima panuse ekspordile annab töötlev tööstus, mis moodustab üle poole ekspordist. Suurim ekspordipartner Läänemaa ettevõtetele on Soome, järgnevad Rootsi, Norra ja EL-i muud riigid.

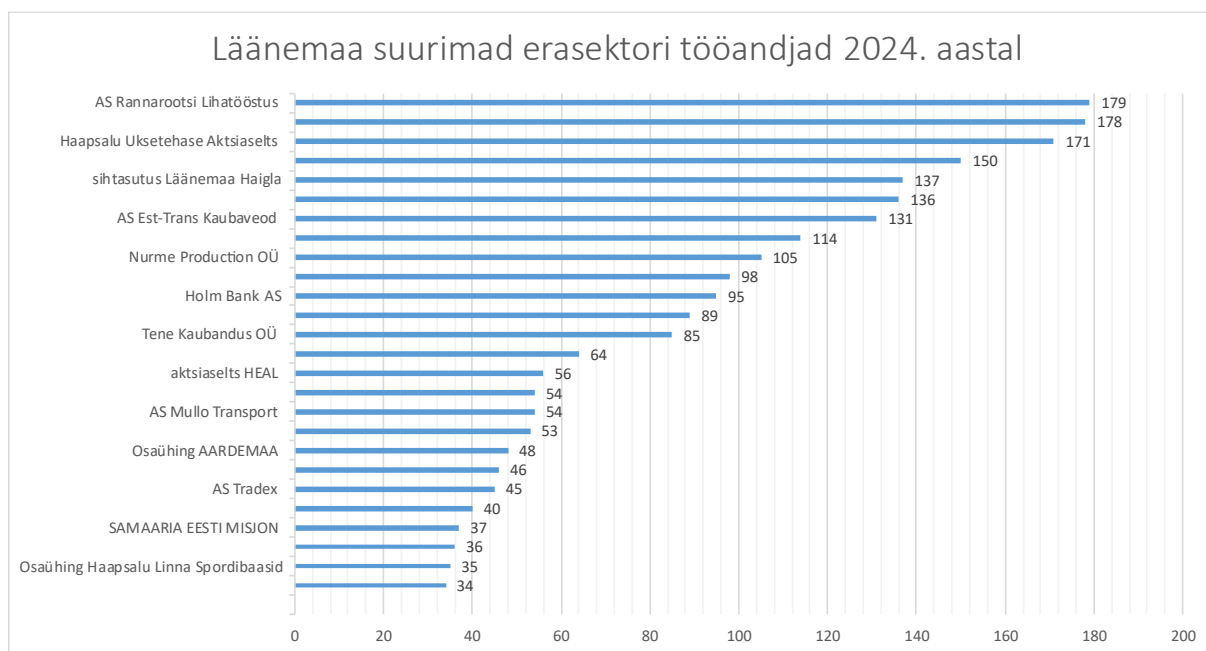
(Joonis 2. Läänemaa ettevõtete olulisemad eksporditurud perioodil 2021–2024. Allikas: Äriregistri andmete analüüs)

Suurimad tööandjad Läänemaal

Alates 2023. aastast on töötajate arv Lääne maakonna ettevõtetes olnud langustrendis. Aastal 2024 töötas Lääne maakonda registreeritud äriühingutes kokku 4987 inimest, mis on 4,3% vähem kui 2023. aastal ja 6,4% vähem kui 2022. aastal. (Joonis 3)

Suurimad tööandjad Läänemaal on:

- AS Rannarootsi Lihatööstus
- Haapsalu Uksetehas AS
- SA Läänemaa Haigla

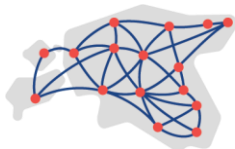

(Joonis 2. Läänemaa suurimad erasektori tööandjad 2024. aastal. *tähistatud ettevõtted on registreeritud mujal, kuid nende peamine tegevuskoht on Lääne maakonnas. Allikas: Äriregistri andmete analüüs.)

Kokkuvõte

Kokkuvõttes võib öelda, et Lääne maakonna majandus on aastatel 2023–2024 pärast kriisiperioodi stabiliseerunud. Kuigi kriiside mõjud pole veel täielikult möödunud, näitavad majandusnäitajad, et Läänemaa ettevõtted on uue olukorraga hästi kohanenud. Edasise kasvu potentsiaal on selgelt olemas ning seda toetavad ka positiivsemad prognoosid Eesti ja peamiste eksporditurgude majanduse elavnemise kohta lähiaastatel.

Ettevõtete müügitulu taandus 447,5 miljoni euroni, mis on 4,7% vähem kui 2023. aastal. Ärikasum langes 41,5 miljoni euroni (–6% aastaga) ning koos müügituluga kujunes ärikasumi marginaaliks ligikaudu 9,3% – see on 2022. aasta tipust (u 13,4%) madalam, kuid jääb siiski konkurentsivõimeliseks võrreldes mitme teise tööstusmaakonnaga. Ettevõtete arv kahanes 2126-lt 2069-ni ning tööjõunäitajad nõrgenesid: töötajate arv vähenes 4082-ni, tööjõus osalemise määr alanes 79,7%lt 71,3%le ja tööhõive määr 72,7%lt 67,2%le. SKP elaniku kohta

**MAAKONDLIKE
ARENDESKESKUSTE
VÕRGUSTIK**

liikus 2020–2023 13,4 tuhande eurolt 16 tuhandeni. Võrdluses teiste maakondadega oli Läänemaa langus mõõdukas: näiteks Pärnu ja Ida-Viru nägid järsemaid mahtude korrektsioone, samas kui Lääne-Viru püsis ligikaudu tasemel. See viitab struktuursele vastupidavusele – teenuste ja mõõduka tööstuskoormusega majandus ei kuku järsult, kuid ka kasvupotentsiaal on tsükli tippudes piiratum. Marginaalide normaliseerumine peegeldab sisendkulude ja palgasurve koosmõju nõrga nõudlusega. Ometi on Läänemaa marginaal jäänud üle paljude väiksemate tööstusmaakondade mediaani, mis näitab hinnastamise distsipliini ja kulude juhtimist.

Tulevikku vaadates peituvad piirkonna tugevused mitmekesises ettevõtlusstruktuuris, kasvavas turismi- ja teenindussektoris ning arengupotentsiaaliga tööstusalades. Samuti on fookuses rohemajanduse võimalused, kohalik innovatsioon ning koostöö haridus- ja arendusasutustega. Ehkki majanduskeskkond jääb lähiaastatel tõenäoliselt kõikuvaks, on Läänemaal olemas alus pikaajaliseks jätkusuutlikuks kasvuks, eeldusel et suudetakse paindlikult kohaneda ja kasutada ära piirkondlikke eripärasid ning konkurentsieeliseid.

Koostatud: jaanuar 2026

Lisainfot vaata: laanemaa.ee